

Imperfektum - jednoduchý minulý čas

V slovenčine mu zodpovedajú slovesá **v tvare nedokonavom**.

Vyjadruje:

- stav vecí, kvalitu alebo okolnosti v minulosti
- dej, ktorý sa v minulosti opakoval
- dej, ktorý v minulosti trval (jeho trvanie nie je vymedzené)
- dej, ktorý prebiehal súčasne s iným dejom minulým
- nezrealizovaný úmysel

Tvorí sa pripojením nasledujúcich koncoviek k slovesnému základu

vo vamo

vi vate

va vano

AVERE - mať

avevo, avevi, aveva, avevamo, avevate, avevano

ESSERE - byť

ero, eri, era, eravamo, eravate, erano

Príklady:

Ako malý chlapec som hrával na flaute. **Da bambino suonavo il flauto.**

Dobre si na neho spomínam, bol mladý a silnejší. **Me lo ricordo bene, era giovane e un po' robusto.**

Minulý čas zložený - passato prossimo

Minulý čas zložený vyjadruje dej, ktorý sa odohrával nedávno a je už ukončený. Vyjadrujeme ho tým pádom v dokonavom vide - kúpil som, hovoril som.

Tvorí sa prídastím minulým slovesa významového (il participio passato) a príslušným tvarom slovesa pomocného (avere, essere).

Prídastie minulé:

1. slovesná trieda - Parl-are -- ATO = PARLATO
2. slovesná trieda - Vend-ere -- UTO = VENDUTO
3. slovesná trieda - Fin-ire -- ITO = FINITO

Rad slovies tvorí prídastie minulé nepravidelne:

aprire - aperto, dire - detto, fare - fatto, chiudere - chiuso, vedere - visto, mettere - messo, scrivere - scritto, spendere - speso, venire - venuto, perdere - perso, decidere - deciso, bere - bevuto, leggere - letto...

Všetky zvratná slovesa a väčšina slovies vyjadrujúcich pohyb, eventuálne pohyb určitým smerom alebo zmenu stavu, majú pri sebe pomocné sloveso **essere. Prídastie sa potom zhoduje ako v rode, tak v čísle podnetu. Ostatné slovesa majú pri sebe pomocné sloveso **avere**.**

PARLARE - hovoriť

ho parlato

hai parlato

ha parlato

abbiamo parlato

avete parlato

hanno parlato

ANDARE - ísť

sono andato/andata

sei andato/a

e andato/a

siamo andati/e

siete andati/e

sono andati/e

Príklady:

Hovoril som s Markom. **Ho parlato con Marco.**

Išli sme do kina. **Siamo andati al cinema.**

Predal som dom. **Ho venduto la casa.**

Kedy si sa včera zobudil? **Quando ti sei svegliato ieri?**

Nemohol som zatelefonovať. **Non ho potuto telefonare.**

Predminulý čas - trapassato prossimo

Predminulý čas sa v taliančine tvorí z imperfekta slovesa AVERE alebo ESSERE a prídavia minulého. Často je sprevádzaný príslovkami ako - nikdy, skôr, predtým, vždy, ešte a ďalšími. Vyjadruje minulý dej, vyjadrený pred iným minulým dejom.

avevo parlato avevamo parlato

avevi parlato avevate parlato

aveva parlato avevano parlato

ero partito/a eravamo partiti/e

eri partito/a eravate partiti/e

era partito/a erano partiti/e

Príklady

Ako som vám sľúbil, kúpil som vám knihu. **Come le avevo promesso, le ho comprato quel libro.**

Bol som unavený, pretože som veľa chodil. **Ero stanco, perche avevo caminato molto.**

Čo ste robili potom, čo som odišla? **Cosa avete fatto dopo che io ero partita?**

Zdroj:

Bukáček J., Benešová H. Učebnice italštiny (SPN Praha, 1963)

Hamplová S.:Stručná mluvnice italštiny (Academia Praha, 1995)

Janešová J.: Italština pro samouky (SPN Praha, 1991)